

Tilburg University

Enkele kanttekeningen bij het kabinetsstandpunt over 'Veilig en wel' van de Commissie beleidsvisie terbeschikijngstelling

Oei, T.I.

Published in:

Penose: Tijdschrift van de Vereniging voor Strafrecht, Tilburg

Publication date:

2002

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

Oei, T. I. (2002). Enkele kanttekeningen bij het kabinetsstandpunt over 'Veilig en wel' van de Commissie beleidsvisie terbeschikijngstelling. *Penose: Tijdschrift van de Vereniging voor Strafrecht, Tilburg*, 15(2), 4-5.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Enkele kanttekeningen bij het kabinetsstandpunt over 'Veilig en wel' van de Commissie beleidsvisie terbeschikkingstelling

T.I.Oei*

Het is van belang dat het Kabinet thans¹ duidelijk aangeeft dat samenwerking van tbs-inrichtingen met GGZ-instellingen - zoals die in experimentele zin bij de Dr. S. van Mesdagkliniek al plaatsvindt door een gemeenschappelijk bestuur dan wel samenwerking op bestuurlijk niveau - ook verder in het TBS-veld kan worden gestimuleerd en geëffectueerd. Dit met het doel dat op termijn (ten minste binnen 5 jaar) alle 13 tbs-inrichtingen een organisatorische inkadering hebben binnen GGZ-instellingen zonder dat aan de (door Justitie veronderstelde) eigenheid van de tbs-inrichting met betrekking tot de maatschappijbeveiliging afbreuk wordt gedaan. Met name de verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel (de maatschappijbeveiliging) dient feitelijk onder de hoede van de Minister van Justitie waargemaakt te worden. Tbs-inrichtingen blijven dus bestuurlijk, juridisch, organisatorisch en financieel als afzonderlijke entiteit voortbestaan binnen de GGZ.

De verdere uitwerking van de verantwoordelijkheden van de Ministers van Justitie en VWS dienen vorm te krijgen, zeker waar het de opvang en nazorg van tbs-gestelden betreft. Het is, volgens IBO2, gewenst dat de Rijksinrichtingen dezelfde deskundigheid en know-how kunnen aanbieden bij de opvang van tbs-gestelden als de particuliere klinieken. Het is echter nog maar de vraag of dat betekent dat de vier resterende rijksinrichtingen geprivatiseerd dienen te worden. Een verdere bestudering hierover is daarom dringend gewenst.

Daarnaast dienen de behandel- en verpleegactiviteiten op het niveau van een tbs-maatregel te worden gehandhaafd en

verder te worden ontwikkeld. Zo kan de kans op recidivegevaar daadwerkelijk worden verminderd. Anderzijds moet de tbs-gestelde door nazorg (via proefverlof en voorwaardelijke beëindiging) feitelijk een reële kans op reïntegratie krijgen. Daartoe kan hij gebruik maken van GGZ-voorzieningen, zoals langdurige opvang op speciale chronische verblijfsafdelingen en/of in RIBW's, aanleunhuizen, hostels en dergelijke, met inbegrip van dag- en poliklinische activiteiten. Het staat buiten kijf dat een dergelijke nazorg positief kan worden bevorderd door niet alleen materiële prikkels zoals financiering en opleidingsfaciliteiten

niet alleen materiële prikkels

(plaats, tijd, persoon) voor het personeel, maar ook door immateriële prikkels, zoals goede PR middels adequate informatie aan de (regionale) pers en de buurtbewoners. Het instellen van de regionale commissie hiervoor is inderdaad noodzakelijk, maar het is ook wenselijk dat een specifieke pr voorziening ter zake wordt gegarandeerd, bijvoorbeeld door aan zo'n commissie een PR-deskundige te liëren. De gemiddelde burger geeft wel graag een persoon het voordeel van de twijfel, maar zonder meer een ex-tbs-gestelde als buurman accepteren, is vaak in de praktijk een brug te ver. Er is dus hiervoor ook tijd en geld noodzakelijk teneinde de feitelijke maatschappelijke integratie van ex-tbs-gestelden, welke de tbs-maatregel impliciet beoogt, mogelijk te maken. De rol van de reclassering hierbij is onontbeerlijk. De reclassering zou hierin meer kunnen investeren, aangezien de opvang van tbs-gestelden in de maatschappij een vorm van coördinatie vereist die door de jarenlange deskundigheid van de reclassering in deze kan worden gegarandeerd.

¹ TK '0102', 24 587, 75

Inhoudelijk zal de GGZ zich er sterk voor moeten gaan maken dat de reeds in zwang zijnde zorgprogramma's binnen haar gelederen verder worden verfijnd. Dit, met het doel dat zij binnen tbs-kader met vrucht kunnen worden toegepast. Met name is nadere studie en implementatie van dergelijke zorgprogramma's van belang voor moeilijke, tbs-gestoorde populaties, zoals die daar zijn van de ernstige, narcistische, borderline en antisociale persoonlijkheidsstoornissen. Voor specifieke tbs-gestoorden zoals verstandelijk gehandicapten en dubbelgestoorden (mentaal en lichamelijke gehandicapten) dienen zorginstellingen zoals de Hoeve Boschoord en GGZ Eindhoven zich verder te profileren.

Het is toe te juichen dat het kabinetsstandpunt alle prioriteit legt bij een versnelde ontwikkeling en implementatie van Forensische Zorgcircuits op Hofressortelijk niveau. Er zijn daarbij feitelijke gradaties in ontwikkeling tussen de Hofressorts. Om te vermijden dat er te veel regionale verschillen in nazorgopvang van tbs-gestelden komen, is daarom het gericht stimuleren van een dergelijke circuitvorming een noodzakelijke maatregel. Het Kabinet komt met financiering voor dergelijke projecten op tafel, hetgeen verheugend is.

Het is eveneens een positief signaal dat de - op zichzelf niet onomstreden - integratie van de tbs-sector binnen de GGZ door directeuren van tbs-inrichtingen en de GGZ, onder wie de psychiaters in het veld, wordt toegejuicht. Dit doet evenwel onvoldoende recht aan de feitelijke van de nog steeds moeilijk te overbruggen kloof in denken, mentaliteit, zorgaanbod, specifieke kennis en vaardigheden, kwaliteit van zorg en financiële afstemmingsproblemen tussen werkers binnen de GGZ en die van het tbs-veld. Wat het laatste betreft is het te waarderen

dat de systemen van honorering van de specialisten zowel bij Justitie als bij de GGZ, elkaar meer en meer gaan benaderen.

Het is van belang dat er meer uitwisseling van contacten en wetenschappelijke vorderingen wordt nagestreefd tussen gedragsdeskundigen van de GGZ en Justitie. Hiervoor dient een stimulerende impuls uit te gaan van de wetenschappelijke verenigingen en belangengroepen, zoals de sectie Forensische Psychiatrie van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie.

Er komen stemmen vanuit de samenleving (wetenschap en politiek) dat ernstig gestoorde tbs-gestelden die op een standaard tbs-behandeling niet of amper reageren ook op een opvang door Justitie moeten kunnen blijven rekenen. Deze stemmen leggen een zware wissel op de flexibiliteit en vindingrijkheid van Justitie om in het kader van de feitelijke detentie naar mogelijkheden voor specifieke zorg en behandeling te blijven streven.

door de humane maatschappij "opgegeven" geval

Immers, geen enkele gedetineerde kan worden beschouwd als een door de (humane) maatschappij 'opgegeven' geval. De rechter verlangt niet voor niets van de justitiële administratie en de tbs-behandelaars dat alles op alles wordt gezet teneinde de delictgevaarheid van de tbs-gestelde positief te beïnvloeden. Een dergelijke wissel is met name voor de wetenschap een uitdaging om ook binnen de gevangenis muren psychotherapeutische technieken te doen invoeren die effect sorteren. Onderzoek hiernaar wordt zeker door Justitie niet uit de weg gegaan, getuige de mogelijkheden die zij haar gedragsdeskundigen biedt om onderzoek ter zake te plegen en erover te publiceren.